

Het syndroom van Korsakov

Als je te veel drinkt beschadigen je hersenen

Af en toe een biertje of breezer kan geen kwaad. Maar als je continu veel alcohol drinkt, maak je je hersenen kapot. Dat gebeurde met Jos. Hij heeft het syndroom van Korsakov en is daardoor heel vergeetachtig.

“Een soort van hoestdrank, het zat in een glazen fles, het zag er groen uit.” “Johnny Walker.” “Nee, was geen Jagermeister, het was een soort van hoestdrankje ik weet niet eens hoe het heette.” “Dat ging je gewoon drinken en dan voelde je je lekker.” “Het was lekker ja omdat het gewoon zoet is, dan kun je gewoon net zo goed limonade drinken met alcohol erin.”

Inderdaad, iedereen is dronken. Nou ja, natuurlijk niet iedereen maar het komt wel steeds vaker voor onder Nederlandse jongeren. En dan heb ik het dus over de hardcore drinkers onder jullie. Kids die zoveel drinken dat ze in het ziekenhuis terecht komen. Dat aantal is dit jaar weer enorm toegenomen. Er zijn nu veel meer jonge zware alcoholpatiënten dan vroeger.

“Alcohol, dat is een soort gif. Als je pure alcohol zou drinken, ga je dood. Daarom wordt het ook verdund. Maar als je veel drinkt krijg je veel gif binnen, en word je dronken.”

De meeste mensen drinken omdat ze dat lekker vinden. Alcohol verdooft je lichaam en geest je komt daardoor een beetje los. Via je bloed verspreidt de alcohol zich door je hele lijf. Het komt dus ook in je hersenen terecht. Na een paar glazen heb je je lichaam niet goed meer onder controle, je raakt aangeschoten. Als je nog meer drinkt, weet je steeds minder goed wat je doet en ben je dronken. Uiteindelijk zijn je hersenen totaal verdoofd en dringt niets meer tot je door. Je kunt dan in coma raken en je hart of ademhaling kunnen er helemaal mee ophouden.

“Ja, als je gewoon dronken bent ga je wel gekke dingen doen dus dat heb ik ook wel een paar keer gehad.” “Ik heb wel verhalen gehoord van kinderen die gewoon lam tegen het gemeentehuis staan te pissen.” “Ik ga niet echt met dat soort kinderen om want ik wil niet het risico lopen om ook alcohol te gaan drinken op deze leeftijd.”

Dit is Juliana-oord, een kliniek, zeg maar een soort ziekenhuis voor mensen met een niet-aangeboren hersenbeschadiging wonen. De bewoners zijn gezond geboren, maar hebben door bijvoorbeeld een ongeluk of beroerte, beschadigde hersens. In een huis op het terrein van de kliniek woont Jos. Hij heeft het syndroom van Korsakov. Een hersenbeschadiging die je krijgt door overmatig drankgebruik.

“Wanneer ben je eigenlijk begonnen met drinken?”

“Ik was een jaar of veertien, vijftien, toen was het begonnen.”

“Hoe was dat?”

“Ik vond het in het begin vies. Een biertje vond ik bitter. Maar toch doordrinken, ja het was gewoon normaal.”

“Je ouders merkten er niets van?”

“Nee ik deed het stiekem.”

“Sneaky.”

“Alles verzinnen om niet op te vallen.”

“Maar je had toch gewoon een kater?”

“Ik had gewoon een kater, dus ja, ik zei dat ik me niet zo lekker voelde en daardoor kon ik niet naar school, want ik had hoofdpijn. Ze wist niet waardoor het kwam. “Zal ik de dokter bellen?” Nou dat hoeft niet.”

“Smoesjes op smoesjes.”

“Geef maar een paracetamolletje dan komt het wel goed.”

Maar het kwam niet goed. Want door het drankmisbruik beschadigde Jos zijn hersens. Bij je geboorte zijn je hersens nog niet klaar. Ze moeten nog groeien, net als de rest van je lijf. Rond je 24e zijn ze af. Dit zijn je kleine hersens. Die zorgen ervoor dat je goed kan bewegen. Rond je twaalfde zijn ze volgroeid. Maar dit hier groeit ongeveer door tot je zestiende. Het zorgt ervoor dat je nieuwe dingen kunt leren en onthouden. En dit stuk is tijdens je puberteit ook volop in ontwikkeling. Het regelt je emoties. Creatief denken en problemen oplossen doe je hier. En plannen en goede beslissingen nemen gebeurt met dit hersendeel. Dat groeit zelfs door tot na je twintigste. Tenminste, als het goed is. Want als je drinkt, wordt je groei verstoord. Je hersenen zullen zich dan niet goed ontwikkelen. Je kunt niet alleen minder goed leren maar ook emotioneler of onaardiger worden dan als je niet zou drinken.

“Weet je vanavond nog wie er gewonnen heeft?”

Dat weet ik niet, nu is het '40-15', ik weet niet of ik het vanavond nog weet, dat is dus inherentelijk aan het syndroom van Korsakov, het niet weten wat je vergeet. Wel dat we een spel hebben gespeeld maar vanavond of over een paar uur misschien niet meer.”

Dit was Jos zo'n twintig jaar geleden. Hij was trots op zijn baan als verpleegkundige en natuurlijk ook op zijn kinderen. Hij leidde een normaal leven en de drank hoorde daar gewoon bij.

“Dit is wel alleen cola toch, wat erin zit?”

“Ja dat is cola, dat was vroeger wel anders.”

“In wat voor problemen ben je door het drankgebruik gekomen?”

“Verschillende problemen. Je relatie loopt op de klippen, dat eindigt uiteindelijk in een scheiding, dat vond ik heel erg natuurlijk. Plus mijn werk, dat ging niet meer. Mijn baan kwijtgeraakt, ontslag. Dan kom je in een uitkering terecht, je moet toch alles betalen, dus dan ga je wat diefstallen plegen in een winkel en dan word je gegrepen door de politie. Zo is het balletje gaan rollen.

Volgens de rechter kan Jos niet meer voor zichzelf zorgen. Daarom werd hij gedwongen opgenomen. Het gaat nu redelijk met hem maar als Jos alleen is, grijpt hij altijd weer naar die fles. En daarom kan hij waarschijnlijk nooit meer zelfstandig wonen. Jos mag niet meer als verpleegkundige werken en geeft tegenwoordig voorlichting op scholen. Samen met zijn begeleider Johan vertelt hij over alcoholmisbruik.

“Nou kan ik me voorstellen dat het niet echt leuk is om over je problemen te praten.”

“Waarom doe je dat?”

“Je hebt gelijk, maar ik doe het om mensen te waarschuwen.”

“Ik vond het heel erg voor hem, vooral dat zijn familie eraan kapot is gegaan.” “Ik vind het wel een beetje dom, want het was vooral zijn eigen schuld.”

“Hoe voelt het om daar met jongeren over te praten?”

“Het geeft me toch wel een fijn gevoel. Je loopt met een geheim rond wat je aan niemand kan vertellen en dit is een soort openbaring van joh, uit het gewoon.”

“Wat ik vooral zo erg vond, is dat hij zo goede baan had en dat dat is weggevaagd door de drank.”

“Heb je geen spijt achteraf?”

“Ja zeker, maar nu is het te laat. Als ik het achteraf geweten dat ik zo zou weten had ik het niet gedaan. Op zo'n moment beseft je dat niet. Je wil erbij horen, je kan het overal kopen en krijgen.”

“Neem je het jezelf kwalijk dat je het zover hebt laten komen?”

“Ja zeker wel.”

De leerlingen van 3mb zijn blij dat Jos en Johan zijn komen praten.

“Ja, want je hebt gezien wat is gebeurd met Jos en dat kan ook met kinderen gebeuren die nu aan het drinken zijn, die dichtbij ons zijn.”

“Jos wist heel lang niet dat hij zijn eigen leven kapot maakt. Hij vond drinken heel normaal. Het begon met een paar biertjes op zijn veertiende, maar uiteindelijk dronk hij zijn leven helemaal stuk. Echt knap stom eigenlijk.”